

REPUBLIKA HRVATSKA
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske
Savska cesta 62, Zagreb

Poslovni broj: PŽ-325/2024-4

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Mirte Matić, predsjednika vijeća, Kristine Saganić, suca izvjestitelja i Nevenke Marković, člana vijeća, u pravnoj stvari tužitelja ARIS 2000 d.o.o. Zagreb, Frateršćica 60, OIB 06571045637, protiv tuženika IMPULS-LEASING d.o.o., Zagreb, Velimira Škorpika 24/1, OIB 65918029671, kojeg zastupa punomoćnik Zlatko Knezović, odvjetnik u Odvjetničkom društvu Knezović & Partneri j.t.d., Zagreb, Radnička cesta 54, Green Gold Centar - R3, uz sudjelovanje umješaka na tužiteljevoj strani, HRVOJA ŠIMIĆA iz Zagreba, Šenoina ulica 3, OIB 45735250142, radi utvrđenja ništetnosti, povlačenja zadužnice s naplate i isplate iznosa od 13.228,42 EUR, odlučujući o žalbama tužitelja, tuženika i umješaka protiv presude Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-1029/2023 od 14. studenoga 2023., u sjednici vijeća održanoj 12. lipnja 2024.,

p r e s u d i o j e

I. Odbijaju se žalbe tužitelja, tuženika i umješaka, kao neosnovane i potvrđuje presuda Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-1029/2023 od 14. studenoga 2023. u točkama od I. do V. izreke i u dijelu točke VI. izreke za iznos od 139,52 EUR.

II. Preinačuje se presuda Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-1029/2023 od 14. studenoga 2023. u dijelu točke VI. izreke za iznos od 1.256,25 EUR i sudi:

Nalaže se tužitelju da u roku od 15 dana naknadi tuženiku parnične troškove u daljnjem iznosu od 1.256,25 EUR.

III. Odbijaju se zahtjevi stranaka za naknadu troškova žalbenog postupka i to: zahtjev tužitelja i umješaka u iznosima od 942,33 EUR i 235,58 EUR, te tuženikov zahtjev u iznosu od 2.026,51 EUR.

Obrazloženje

1. Presudom Trgovačkog suda u Zagrebu u točki I. izreke djelomično je prihvaćen tužbeni zahtjev i utvrđeno da je u Ugovoru o operativnom leasingu broj 00664 od 22. travnja 2008. djelomično ništetna odredba koja glasi: „7.2. Usklađivanje

visine jamčevine te naknade za leasing (visine mjesečnih obroka leasing) kao i drugih plaćanja iz Ugovora uslijed promjene uvjeta refinanciranja koja uključuje“ kao i djelomično odredba koja glasi: „21.1. Visina jamčevine i mjesečnih obroka leasinga podliježe prilagodbi zbog promjene uvjeta refinanciranja koji su temelj kalkulaciji. Pod navedenim uvjetom može biti promijenjen iznos ukupne naknade za leasing.“

1.1. Odbijen je tužbeni zahtjev koji glasi: na utvrđenje ništetnosti tog Ugovora u preostalom njegovom dijelu (točka II.); na nalog tuženiku povući zadužnicu (na iznos 45.466,15 CHF od 23. travnja 2008. na kojoj je potpis ovjeren po javnom bilježniku Vlasta Zajec iz Zagreba OV-5326/08) s izravne naplate i vratiti ju tužitelju (točka III.); na isplatu iznosa od 13.228,42 EUR sa zakonskim zateznim kamatama (točka IV.).

1.2. O parničnim je troškovima odlučeno na način da je naloženo tužitelju naknaditi tuženiku iznos od 5.192,24 EUR (točka V.), a odbijen je tuženikov zahtjev za naknadu parničnih troškova u iznosu od 1.395,77 EUR (točka VI.).

2. Protiv te presude u točkama II. do V. izreke žalbu s dopunom izjavili su tužitelj i umješač. Po detaljnom obrazlaganju žalbenih navoda po svakom zahtjevu, poglavito u dijelu ništetnosti ugovora, oni su osporavajući pravilnost i zakonitost pobijane presude zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava, predložili ovome sudu pobijanu presudu preinačiti ili ukinuti i predmet vratiti na ponovno suđenje prvostupanjskom sudu pred drugog suca.

2.1. Odgovor na žalbu tužitelja i umješača nije dostavljen.

3. Protiv navedene presude kojom je djelomično prihvaćen tužbeni zahtjev i odbijen tuženikov zahtjev za naknadu parničnih troškova žalbu je izjavio tuženik, zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da je ovaj sud u pobijanom dijelu preinači.

3.1. Odgovarajući na tuženikovu žalbu tužitelj i umješač osporili su osnovanost žalbenih navoda.

4. Žalbe nisu osnovane, osim tuženikove žalbe u dijelu odluke o parničnim troškovima.

5. Pobijana presuda ispitana je u granicama žalbenih razloga, pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 2., 4., 8., 9., 13. i 14. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22, 155/23; dalje: ZPP) i pravilnu primjenu materijalnog prava (čl. 365. st. 1. i 2. ZPP-a).

6. U ovoj se parnici raspravljalo i odlučivalo o tužbenom zahtjevu koji glasi na: 1). utvrđenje ništetnosti ugovora o leasingu, 2). nalog tuženiku povući s izravne

naplate zadužnicu i vratiti ju tužitelju i 3). isplatu iznosa od 13.228,42 EUR s kamatama. Prvostupanjski je sud donio pobijanu presudu u ponovljenom postupku, nakon što je rješenjem ovoga suda poslovni broj PŽ-3152/22 od 26. travnja 2023. ukinuta ranija presuda toga suda donesena u ovoj parnici poslovni broj P-1409/20 od 12. travnja 2022. i predmet vraćen na ponovno suđenje. S obzirom na objektivnu kumulaciju tužbenih zahtjeva, u obrazloženju ove odluke, kao i u ranijem ukidnom rješenju ovoga suda, iznosi se ocjena pravilnosti i zakonitosti pobijane presude te ocjena osnovanosti žalbenih navoda, zasebno po svakom dijelu tužbenog zahtjeva.

A. U odnosu na tužbeni zahtjev za utvrđenje ništetnosti Ugovora o leasingu:

7. Tužitelj kao korisnik leasinga i tuženik kao davatelj leasinga zaključili su 22. travnja 2008. Ugovor o operativnom leasingu broj 00664 za određeno teretno vozilo, s trajanjem ugovora od 60 mjeseci. Ugovorom su utvrđeni (uključujući i pripadajući PDV): nabavna vrijednost objekta leasinga u iznosu od 61.631,90 CHF, jamčevina od 5.051,80 CHF, ostatak vrijednosti objekta od 12.326,39 CHF, troškovi zaključenja ugovora od 308,16 CHF i iznos mjesečnog obroka leasinga od 984,03 CHF. Ugovoreni iznos ukupne naknade za leasing, uz napomenu da je promjenjiv sukladno t. 7.2. i 21.1. Uvjeta, ugovoren je u iznosu od 59.349,96 CHF.

8. Ugovorne strane su ugovorile promjenjivost naknade za leasing, predujma za leasing i obroka leasinga u smislu t. 7.2. i 21.1. Općih uvjeta za zaključenje ugovora o leasingu s ugovorenom visinom ostatka vrijednosti (dalje: Opći uvjeti). Tužitelj je pozivom na te ugovorne odredbe smatrao ugovor ništetnim pa je prvostupanjski sud trebao ocijeniti je li riječ o ništavom pravnom poslu, odnosno o ništetnim odredbama, te je li zbog ništetnosti jedne ugovorne odredbe ili njenog dijela, ništetan cijeli ugovor.

8.1. Iz sadržaja Općih uvjeta proizlazi (t. 7.1.) da se pravovaljane smatraju samo one izmjene i dopune Ugovora u pisanom obliku; smatra se da ih je primatelj leasinga prihvatio ako ih je primio putem preporučene pošiljke s povratnicom i u roku 8 dana od dostave nije podnio prigovor ili primjedbu. U točki 7.2. Općih uvjeta ugovoreno je da se usklađivanje visine jamčevine, te naknade za leasing (visine mjesečnih obroka leasinga), kao i drugih plaćanja iz ugovora uslijed promjena valutnih tečajeva, promjene valute ugovora/valute plaćanja, promjene propisa, odluka i mjera nadležnih tijela, nadalje uslijed promjena uvjeta refinanciranja koja uključuje i povećanje troškova pri nabavi novčanih sredstava potrebnih za kupnju objekta leasinga nastalo kao posljedica nekih od ranije navedenih ili sličnih razloga, kao i promjene ostalih uvjeta navedenih u t. 20. i 21. Uvjeta, ne smatraju izmjenom ili dopunom ugovora i za takva usklađivanja ne traži se suglasnost primatelja leasinga. Na isti način i iz odredbe t. 21.1. Općih uvjeta proizlazi da visina jamčevine i mjesečnih obroka leasinga može biti promijenjena i u slučaju promjene uvjeta refinanciranja koji su temelj kalkulaciji.

8.2. Ugovor je raskinut tuženikovom izjavom od 3. lipnja 2011., jer tužitelj kao primatelj leasinga nije podmirio više uzastopnih dospjelih rata leasinga nakon što mu je tuženik ostavio primjereni rok za ispunjenje; u trenutku raskida ugovora dospjele su sve tražbine.

9. Stranke su bile u ugovornom odnosu iz ugovora o operativnom leasingu (čl. 5. st. 4., čl. 36. i čl. 38. tada važećeg Zakona o leasingu, „Narodne novine“ broj 135/06; dalje: ZL) u kojem tužitelj kao primatelj leasinga u razdoblju korištenja objekta leasinga plaća tuženiku kao davatelju leasinga naknadu koja ne mora uzimati u obzir cjelokupnu vrijednost objekta leasinga; davatelj leasinga snosi troškove amortizacije objekta i primatelj nema opciju kupnje. Ugovor mora biti sklopljen u pisanom obliku i obavezno sadržavati elemente propisane odredbom čl. 36. ZL-a, među kojima vrijednost objekta leasinga, ukupni iznos naknada, iznos pojedine naknade. Zakonom je propisana i obveza da ugovor mora biti napisan na pregledan i razumljiv način primatelju leasinga (čl. 36. st. 4. ZL-a). Posebne odredbe koje takav ugovor o operativnom leasingu mora sadržavati (osim obvezatnih odredaba iz čl. 36. st. 1. ZL-a), propisane su u čl. 38. ZL-a: 1. iznos, broj i rokove plaćanja pojedinih obroka te 2. ostatak vrijednosti objekta leasinga. Na prava i obveze subjekata u poslovima leasinga primjenjuju se osnove obveznih odnosa (opći dio) Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 35/05; dalje: ZOO), osim ako Zakonom o leasingu nije drugačije određeno (čl. 39. ZL-a).

10. Prvostupanjski sud je u ponovljenom postupku pravilno utvrdio da ugovor kojeg su stranke zaključile i čiju valjanost tužitelj dovodi u pitanje, sadrži sve zakonom propisane obvezatne sastojke. Potom je prvostupanjski sud zaključio da je odredba kojom su stranke ugovorile promjenjivost visine jamčevine, naknade za leasing (mjesečnih obroka leasinga) i drugih plaćanja iz ugovora u dijelu u točkama 7.2. i 21.1 Općih uvjeta, dakle ugovorna odredba kojom je propisano da su te naknade podložne prilagodbi u slučaju promjena uvjeta refinanciranja, neodređena i neodrediva (čl. 270. i čl. 272. ZOO-a) i iz tog razloga i u tom dijelu ništetna. Dakle, prvostupanjski sud se, kao i u ranijoj odluci, opredijelio za zaključak da je dio ugovorne odredbe (u dijelu općih uvjeta koji čine sastavni dio ugovora) ništetan; u ukinutoj je odluci prvostupanjski sud tada u cijelosti odbio tužbeni zahtjev unatoč istom utvrđenju, pa je odlukom ovoga suda upućen da ako na osnovi valjane ocjene dokaza zaključi o djelomičnoj ništetnosti ugovora ili ništetnosti pojedine odredbe (ili njenog dijela), onda je to dužan deklarirati u izreci odluke djelomičnim prihvatanjem tužbenog zahtjeva. Uz navedeno, upućen je i ispitati je li zbog ništetnosti jedne ugovorne odredbe ili dijela, ništetan cijeli ugovor.

11. Ocjenjujući pravilnost i zakonitost pobijane presude te ispitujući žalbene navode, ovaj sud je utvrdio da je prvostupanjski sud za odluku o tužbenom zahtjevu, pa tako i u ovom dijelu koji se tiče ništetnosti ugovora, iznio valjane i potpune razloge. Suprotno žalbenim navodima, ovaj sud prihvća zaključak prvostupanjskog suda o djelomičnoj ništetnosti pravnog posla, jer je takav zaključak utemeljen na rezultatima izvedenih dokaza. Pobijana presuda nije zahvaćena bitnim povredama odredaba parničnog postupka kako se žalbama upućuje (čl. 354. st. 2. t. 11. i 6. ZPP-a).

11.1. Žalbeni navodi kojima tužitelj i umješač osporavaju zaključak prvostupanjskog suda o djelomičnoj ništetnosti ugovora, u bitnome je moguće sažeti na tvrdnju da je sud odlukom o djelomičnoj ništetnosti pogrešno primijenio materijalno pravo i intervenirao u odnos stranaka, na način da umjesto ugovora s

promjenjivom naknadom pravi konverziju u ugovor s nepromjenjivom naknadom. Oni i u žalbi tvrde da je odlučujući uvjet i pobuda za sklapanje ugovora bilo tužiteljevo prihvaćanje tuženikovih Općih uvjeta pa se bitnim sastojkom ugovora imaju smatrati i Opći uvjeti, jer je bitan sastojak i onaj koji inače po prirodi pravnog posla to nije, ali od kojega makar jedna ugovorna stranka čini zavisnim sklapanje ugovora. Smatraju da je prvostupanjski sud propustio razjasniti sporna pravna pitanja i iznijeti shvaćanje vezano uz mogućnost da se ugovor održi na snazi ako stranke prihvate djelomičnu ništetnost. Posljedično tome, tvrde da je prvostupanjski sud nepravilno primijenio čl. 323. i čl. 1115. ZOO-a, jer nije sporno da je tuženik od 21. travnja 2008. do 16. prosinca 2011. primio od tužitelja iznos od 99.669,50 kn po tom ugovoru.

11.2. S druge strane, tuženikovi žalbeni navodi u bitnome su sadržani u tvrdnji da tijekom trajanja ugovora početna visina rate leasinga u nijednom trenutku nije bila povišena te da odredbe Ugovora koje je sud utvrdio ništetnim nisu nikada doista i naišle na primjenu. Zato tuženik smatra da je riječ o zabrani manjeg značaja koja se ne može isticati te da tužitelju nedostaje pravni interes za vođenje parnice; nakon sklapanja ugovora ništa se nije promijenilo u načinu otplate, osim što je tužitelj prestao ispunjavati svoje obveze. Tuženik posebno naglašava da time on ne ostvaruje dodatnu zaradu, te da su konkretni kriteriji za utvrđivanje promjene visine ugovorne kamatne stope/naknade za leasing propisani tek 2014. godine za potrošačke ugovore. Sporne odredbe ugovorene su sukladno načelu slobode ugovaranja, one su odredive, dopuštene i predstavljaju standard poslovanja.

11.3. Napominje se da se tuženik pozivao na odluku Vrhovnog suda Republike Hrvatske Rev 250/2022; u tom je postupku obrtnik (a ne pravna osoba) zahtijevao povrat više plaćenih kamata (a ne povrat iznosa plaćenih leasing rata i naknada po ugovoru) po ugovoru o financijskom (a ne operativnom) leasingu. Vrhovni sud je dopustio reviziju u odnosu na pitanje je li od utjecaja činjenica što je obrtnik kao korisnik leasinga sklopio ugovor s davateljem leasinga, pri čemu nisu određeni niti odredivi parametri promjene kamatne stope uzimajući pritom u obzir okolnost da je u slučaju „potrošač“ određeno da ugovori s promjenjivom kamatnom stopom u CHF u pogledu odredbi promjenjivosti kamatnih stopa proglašeni ništetnim budući da ti isti parametri u sklopljenim ugovorima nisu bili određeni ni odredivi. Vrhovni sud Republike Hrvatske je odbio tužiteljevu reviziju s obrazloženjem da hoće li obrtnik uživati zaštitu kao potrošač ovisi o tome je li ugovor zaključio za obavljanje gospodarske djelatnosti, u kojem slučaju ne djeluje kao potrošač. Vrhovni sud Republike Hrvatske je zaključio da u toj pravnoj stvari nije trebalo primijeniti Zakon o zaštiti potrošača („Narodne novine“ broj: 79/07, 125/07, 9/09, 89/09, 75/09, 133/09, 78/12, 56/13 i 41/14), jer se tužitelj ne može smatrati potrošačem. No, u ovoj parnici se valjanost ugovora o operativnom leasingu nije dovodila u pitanje pozivom na odredbe o zaštiti potrošača niti tužitelj ima takvo svojstvo.

12. Ovaj sud ocjenjuje iznijete žalbene navode stranaka i umješača neosnovanima iz razloga koji se nastavno obrazlažu;

12.1. Prije svega, prvostupanjski je sud pri ocjeni valjanosti tih ugovornih odredaba i njihovog značaja pravilno utvrdio da je svrha ugovora o dugoročnom najmu vozila (operativni leasing) u korištenju (uporabi) predmeta leasinga uz

plaćanje ugovorene najamnine, a ne u stjecanju vlasništva na predmetu leasinga; po prestanku ugovora korisnik vraća vozilo davatelju leasinga.

12.2. Kao što je već ukazano, ništetnost pojedine ugovorne odredbe sama po sebi ne povlači sa sobom ništetnost i cijelog ugovora. Zakonodavac je propisao iznimku, odnosno odstupanje od tog načela (čl. 324. st. 1. ZOO-a), na način da će ugovor biti ništetan u slučaju ništetnosti pojedine njegove odredbe i to: a) ako ugovor ne može opstati bez te ništetne odredbe (bitni sastojak ugovora) ili b) ako je ta ugovorna odredba bila uvjet ugovora ili odlučujuća pobuda, motiv za njegovo sklapanje. U slučaju takvih iznimki ništetnost pojedine ugovorne odredbe povlači sa sobom ništetnost cijelog ugovora; no i tada ugovor ostaje valjan ako je ništetnost ustanovljena upravo radi toga da bi ugovor bio oslobođen te odredbe i bez nje vrijedio. Tužitelj i umješak u žalbi neosnovano ukazuju na postojanje takvih razloga koji bi sa sobom doveli do ništetnosti cijelog pravnog posla. Nastavno na navedeno, ovaj sud prihvata zaključak prvostupanjskog suda o djelomičnoj ništetnosti i o značaju tih ništetnih odredaba, odnosno njihovom utjecaju na cijeli ugovor (čl. 324. st. 1. ZOO-a).

12.3. Naime, prvostupanjski je sud valjanom ocjenom dokaza zaključio da odredbe t. 7.2. i 21.2. Općih uvjeta na neodređen i nejasan način uređuju usklađivanje visine jamčevine i prilagodbu naknade za leasing i drugih plaćanja, kada propisuju da se te naknade usklađuju (i) uslijed promjena uvjeta refinanciranja. To se sukladno Općim uvjetima ne smatra izmjenom i dopunom ugovora, a niti se za takvo usklađivanje traži suglasnost druge ugovorne strane, primatelja leasinga. Međutim, plaćanje leasing naknade i ostalih ugovorenih naknada predstavlja činidbu na teret primatelja leasinga koju se primatelj leasinga ugovorom o operativnom leasingu obvezao ispuniti davatelju leasinga. Citirane odredbe Općih uvjeta tuženiku daju mogućnost jednostrane izmjene jamčevine i naknade leasinga ovisno o uvjetima refinanciranja, čime je mogućnost izmjene opsega ugovorne obveze primatelja leasinga ostavljena na volju samo jednoj ugovornoj strani, točnije davatelju leasinga, ujedno i primatelju tih naknada. Naime, kao što je prvostupanjski sud u pobijanoj presudi obrazložio, u ugovoru (niti u Općim uvjetima) nisu označeni parametri tih uvjeta refinanciranja, odnosno elementi o čijoj bi promjeni ovisila promjena naknada iz ugovora. U ugovoru nisu navedeni niti uvjeti refinanciranja koji su temelj kalkulacije (t. 21.1.) niti način promjene naknade u slučaju promjene takvih neodređenih tj. neodredivih uvjeta refinanciranja. Zato su te odredbe, u dijelu koji se odnosi na mogućnost izmjene mjesečnih obroka leasinga, visine jamčevine, odnosno naknade za leasing, i to uslijed promjene uvjeta refinanciranja, ništetne. One predstavljaju neodređene i neodredive odredbe o činidbi koja je objekt ugovorne obveze primatelja leasinga, a ugovor ne sadrži podatke s pomoću kojih se činidba može odrediti niti su stranke ostavile trećoj osobi da ju odredi (čl. 270. ZOO-a).

12.4. Prvostupanjski sud je pravilno utvrdio da ništetnost navedenih ugovornih odredaba ne povlači sa sobom ništetnost cijelog ugovora, budući da ugovor može opstati i bez tih odredaba. Ovaj sud je u ranijoj odluci jasno naveo da je prvostupanjski sud dužan ispitati može li ugovor opstati bez postojanja ugovornih odredaba na koje se tužitelj posebno pozivao kako bi utvrdio je li uslijed toga ništetna samo ta ugovorna odredba ili cijeli ugovor; neovisno o tome je li do promjene tih

iznosa tijekom trajanja ugovora zaista i došlo (ako jest, to može biti od utjecaja na financijske obveze iz tog ugovora i njihovu visinu). Naime, kao što je tuženik i u sadržaju žalbe uputio, sporna odredba nije bitan sastojak ugovora o operativnom leasingu, jer je bitan sastojak ugovora onaj koji ga čini određenim pravnim poslom i bez kojeg taj pravni posao ne može opstati. Odredba o naknadi za leasing i visina ostalih naknada sukladno odredbama čl. 36. i 38. ZL-a jest bitan sastojak ugovora, ali od toga treba razlikovati ugovornu odredbu o mogućnosti naknadne promjene naknade. U slučaju ništetnosti odredbe o naknadi za leasing ugovor bez te odredbe ne bi mogao opstati, dok u slučaju ništetnosti odredbe o mogućnosti promjene naknade leasinga ugovor može opstati, jer ugovor i dalje sadrži odredbu o bitnom sastojku. Riječ je zapravo o tome da je bitan sastojak ugovora (naknada za leasing) učinjen promjenjivim i nije osnovano isticati ništetnost cijelog trgovačkog ugovora zbog jedne odredbe koja omogućuje naknadnu promjenu rate leasinga. To je ujedno i odgovor na u žalbi ponovljene navode tužitelja i umješaka o ništetnosti cijelog ugovora

12.5. Ovaj sud ne prihvaća niti osnovanost daljnjih žalbenih navoda tužitelja i umješaka o navodnom neovlaštenom postupanju prvostupanjskog suda pri utvrđenju djelomične ništetnosti, za što smatraju da je sud time zapravo doveo do konverzije ugovora s promjenjivom naknadom u ugovor s nepromjenjivom naknadom. Međutim, prvostupanjski je sud pravilno utvrdio ništetnost ugovorne odredbe u dijelu kojim se promjena naknada iz ugovora (usklađivanje) vezuje uz nejasne i neodredive uvjete refinanciranja, no ne i uz ostale predviđene mogućnosti usklađivanja tih naknada (uslijed promjena valutnih tečajeva, promjene valute ugovora/valute plaćanja, promjene propisa, odluka i mjera nadležnih tijela, povećanje troškova pri nabavi novčanih sredstava potrebnih za kupnju objekta leasinga). Samo u tom dijelu (promjene uvjeta refinanciranja) i u takvom slučaju izostaje mogućnost jednostrane promjene naknada iz ugovora bez suglasnosti tužitelja. Konačno, sama činjenica opstanka ugovora unatoč spornim odredbama vidljiva je već iz činjenice što za vrijeme trajanja ugovora te odredbe nisu našle stvarnu primjenu na konkretan poslovni odnos, jer ugovorom utvrđena visina naknade nikad nije izmijenjena i mjesečni obroci su obračunati u iznosima koji su navedeni u ugovoru, bez naknadnih promjena. To samo po sebi, ne predstavlja zapreku da se ispita i utvrdi njihova (djelomična) ništetnost, jer iako do primjene tih odredaba u ugovornom odnosu nije došlo, one su sastavni dio pravnog posla.

12.6. S tim u vezi ukazuje se i na pravilnost zaključka prvostupanjskog suda o tome da sporne odredbe nisu niti bile uvjet ugovora ni odlučujuća pobuda zbog kojih je taj ugovor sklopljen (čl. 324. st. 1. ZOO-a). Rezultati dokaznog postupka ne daju osnove za zaključak da bi promjenjivost naknade zbog uvjeta refinanciranja bio uvjet ili odlučujuća pobuda zbog koje je ugovor sklopljen, kako je tužitelj neosnovano isticao, a niti sve ugovorne odredbe redovito mogu imati takav značaj. Dakle, sve ugovorne odredbe nisu nužno uvjet ugovora ili odlučujuća pobuda zbog koje je ugovor sklopljen, a iz rezultata izvedenih dokaza ne proizlazi da ugovor bez takvih odredaba stranke ne bi sklopile.

12.7. Cijeneći sve okolnosti slučaja, poglavito svrhu operativnog leasinga, spornim odredbama je ustanovljena neodređenost (neodredivost) činidbe primatelja

leasinga, a okolnost da do promjene naknade tijekom trajanja ugovora nije došlo nije od utjecaja na tužiteljev pravni interes za ovu parnicu, na što tuženik žalbom neosnovano upućuje, a zbog mogućih posljedica koje se vezuju uz takvu nevaljalost ugovornih odredaba. Pritom niti sama činjenica što je tuženik cedirao tražbinu iz tog ugovora na treću osobu Eos matrix d.o.o., kao što je već naglašeno ranijom odlukom ovoga suda, nije od utjecaja za odlučivanje o tužbenom zahtjevu za utvrđenje ništetnosti pravnog posla; cesijom je došlo do promjene subjekata obveznog odnosa, a pravo na isticanje ništavost se ne gasi.

12.8. Konačno, zaključak prvostupanjskog suda o neodređenosti/neodredivosti ugovorene mogućnosti tuženikove jednostrane promjene ugovorenih naknada potvrđuje i sadržaj rješenja HANFA-e od 22. travnja 2021., nakon nadzora nad poslovanjem društva tuženika po ugovorima o leasingu. Tada je tuženiku naloženo da upravo radi utvrđenih nepravilnosti i nezakonitosti s primateljima leasinga sklapa ugovore o leasingu na jasan i razumljiv način, tako da u ugovorima o operativnom leasingu bude jasno određena vrsta leasing obroka te u slučaju ugovaranja mogućnosti promjene leasing rata/obroka koja nije rezultat usklađivanja s ugovornim promjenjivim parametrom bude jasno naveden način promjene te objektivni, opravdani i dokazivi razlozi za promjenu pri čemu je za navedene promjene potrebno zatražiti suglasnost primatelja leasinga. Kao što je već naglašeno, zakonska je obveza da ugovor mora biti napisan na pregledan i razumljiv način primatelju leasinga (čl. 36. st. 4. ZL-a). Dakle, osim što je tuženiku nakon nadzora Hanfe nametnuta obveza jasnog navođenja načina promjene leasing naknada, ustanovljena je i obveza da bude ugovoren način i razlozi promjene; sve to uz suglasnost druge ugovorne strane, primatelja leasinga.

13. U pogledu tog dijela tužbenog zahtjeva, preostaje za odgovoriti na žalbene navode tužitelja i umješaka vezano uz ogledni spor i isticanje bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 6. ZPP-a. Tužitelj i umješak u žalbi i odgovoru na tuženikovu žalbu tvrde da je prvostupanjski sud povrijedio pravo na raspravljanje pred sudom, jer nije pokrenuo ogledni spor pred Vrhovnim sudom Republike Hrvatske i nije o tome donio odgovarajuću odluku.

13.1. Iz isprava u spisu proizlazi da su tužitelj i umješak tijekom postupka, podneskom od 9. svibnja 2023. nakon što je rješenjem ovoga suda ukinuta ranija odluka prvostupanjskog suda i predmet vraćen na ponovno suđenje, podnio prijedlog radi pokretanja oglednog spora u odnosu na pitanje: „Je li činidba određiva ili određena u ugovorima o operativnom leasingu s promjenjivom naknadom u kojima nije jasno određen način promjene leasing rate / obroka - ukupne naknade koja nije rezultat usklađivanja s ugovorenim promjenjivim parametrom, nije jasno naveden način promjene te objektivni, opravdani i dokazivi razlog - a nije bio određen promjenjivi parametar i/ili nije bila određena struktura naknade te način usklađivanja s ugovorenim promjenjivim parametrom (trenutak kada se vrši usklađivanje, vrijednost promjenjivog parametra koja se uzima prilikom usklađivanja te referentna razdoblja na koja će se usklađivanje odnositi).“ Tužitelj pritom upućuje na to da o dopuštenosti tog prijedloga odlučuje vijeće pet sudaca Vrhovnog suda, a ne sudac prvostupanjskog suda, zatim da sud nije sa strankama raspravio pravno pitanje pokretanja oglednog spora, upućujući i na to da je tijekom 2020. i 2021. godine

HANFA provela nadzor nad poslovanjem davateljima leasinga, među kojima i nad tuženikom, te utvrdila brojne nepravilnosti.

13.2. Sukladno odredbi čl. 502.k. st. 1. ZPP-a, ako sud sazna za postojanje postupaka iz čl. 502.j ZPP-a, po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranaka ili umješaača, zatražit će od predsjednika suda zakazivanje sjednice sudskog odjela kako bi se raspravilo o pretpostavkama za podnošenje prijedloga za pokretanje oglednog postupka za rješenje pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava. Prije podnošenja zahtjeva za održavanje sjednice odjela sud će sa strankama na ročištu raspraviti o potrebi pokretanja oglednog postupka. Suprotno žalbenim navodima tužitelja i umješaača, ovaj sud ne nalazi povrede u postupanju prvostupanjskog suda koje bi rezultirale bitnom povredom odredaba parničnog postupka (čl. 354. st. 2. t. 6. ZPP-a) te nezakonitom i nepravilnom odlukom o tužbenom zahtjevu. Prvostupanjski sud je u obrazloženju pobijane presude izrazio shvaćanje da takav prijedlog ne obvezuje sud, odnosno da isključivo o sucu koji vodi postupak ovisi hoće li pokrenuti takav postupak i zatražiti od predsjednika suda sazivanje sjednice sudskog odjela kako bi se raspravilo o pretpostavkama za podnošenje prijedloga za pokretanje oglednog postupka.

13.3. Prvostupanjski sud se osnovano poziva na ustavnu ulogu Vrhovnog suda Republike Hrvatske (čl. 116. st. 1. Ustava Republike Hrvatske, „Narodne novine“ broj: 56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 5/14) osiguravati jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni. Nadležnost Vrhovnog suda Republike Hrvatske u parničnom postupku propisana je odredbom čl. 34.d. ZPP-a te između ostalog uključuje odlučivanje o prijedlogu za dopuštenje revizije i o reviziji, kao i odlučivanje u oglednom postupku radi rješenja pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava (t. 2. i 3.). Svrha je oglednog postupka omogućiti da se u situaciji koja je uzrokovala pokretanje velikog broja parnica prevenira dugotrajno odlučivanje u tri stupnja, tako da se već pred prvostupanjskim sudom omogućiti da najviši sud riješi određeno pravno pitanje i time otkloni dileme. Cilj tog procesnog instituta je u povećanju pravne sigurnosti i stabilnosti sudske prakse, dajući Vrhovnom sudu Republike Hrvatske još jedan alat (pored revizije), kojim taj najviši sud u Republici Hrvatskoj ostvaruje svoju ustavnu ulogu ujednačavanja sudske prakse.

13.4. Činjenica je da je u ovoj pravnoj stvari sud već donio prvostupanjsku presudu koju je drugostupanjski sud jednom ukinuo, s jasnom uputom za postupanje i u vezi pitanja koje tužitelj postavlja. Prvostupanjski sud je u ponovljenom postupku donio pobijanu presudu koja je predmetom ispitivanja u ovom žalbenom postupku. Nadalje, prvostupanjski sud se pozvao i na to da su u drugim sporovima u tijeku već donesene prvostupanjske odluke protiv kojih su stranke podnijele redovni pravni lijek i koje su podložne ispitivanju i ocjeni drugostupanjskog suda, uz mogućnost podnošenja prijedloga za dopuštenje revizije. Stoga prvostupanjski sud zaključuje da u ovom slučaju ogledni postupak nije svrsishodan, jer je i po shvaćanju Vrhovnog suda Republike Hrvatske (VSRH Gop-1/2020, Gop-2/2020) prijedlog za pokretanje oglednog postupka neosnovan „s obzirom na to da su konkretnim istovrsnim sporovima već donesene dvije prvostupanjske odluke protiv kojih stranke imaju mogućnost podnošenja redovnog pravnog lijeka, pa s obzirom na tu činjenicu i

okolnosti ne postoje pretpostavke za odlučivanje o prijedlogu, s obzirom da su odluke prvostupanjskog suda podložne ispitivanju i ocjeni drugostupanjskog suda, a time i mogućnosti da se naknadno podnese prijedlog za dopuštenje revizije.“

13.5. Slijedom svega iznijetoga, ovaj sud utvrđuje da tužitelj i umješak u žalbi neosnovano upućuju na uskraćeno im pravo raspravljanja pred sudom, propustom prvostupanjskog suda postupiti vezano uz njihov prijedlog za pokretanje oglednog postupka. Sudac koji vodi parnični postupak nije dužan u svakom slučaju beziznimno već samim primitkom prijedloga stranke, zatražiti od predsjednika suda zakazivanje sjednice sudskog odjela, kako bi se raspravilo o pretpostavkama za podnošenje prijedloga za pokretanje oglednog postupka. O tome hoće li se uređujući sudac obratiti predsjedniku suda s takvim zahtjevom, odlučuje upravo sudac koji postupka u konkretnom predmetu; bez njegove odluke nije ni moguće započeti ogledni postupak. Samim time što u konkretnom slučaju uređujući sudac koji postupka u ovome postupku nije odlučio obratiti se predsjedniku suda s takvim zahtjevom (pritom se napominje da iz zapisnika s ročišta održanog 11. listopada 2023. proizlazi da se o tom prijedlogu tužitelja sa strankama raspravljalo), sud nije onemogućio tužitelja u raspravljanju pred sudom, uvažavajući svrhu oglednog postupka, ali i zakonsku mogućnost preispitivanja sudskih odluka u drugom i trećem stupnju.

B. U odnosu na odluku o zahtjevu za isplatu

14. Prvostupanjski sud je utvrdio da je iznos od 13.228,42 EUR tužitelj tuženiku platio na osnovi predmetnog ugovora o operativnom leasingu te valjanom ocjenom izvedenih dokaza pravilno otklonio kako osnovanost tuženikovog prigovora promašene pasivne legitimacije, tako i osnovanost tužbenog zahtjeva u tom dijelu. Dakle, tužitelj potražuje da mu tuženik vrati ono što je primio na temelju ugovora o operativnom leasingu po čl. 323. st. 1. ZOO-a, pozivajući se na ništetnost ugovora. Međutim, plaćanje tog iznosa tužitelj je učinio na temelju ugovora koji nije ništetan u cijelosti, nego tek u dijelu ugovorne odredbe o načinu izmjene plaćanja naknada (vezano uz uvjete refinanciranja). Nema dvojbe oko toga da ta ugovorna odredba nije primijenjena, što znači da je tužitelj tuženiku izvršio plaćanje u iznosima sukladno ugovoru bez naknadnih izmjena. Tuženik na osnovi ništetnih odredaba nije primio novčane iznose koje tužitelj u ovoj parnici potražuje natrag, jer do promjene ugovorenih naknada unatoč takvoj mogućnosti, nije došlo. Dakle, visina naknade određena u ugovoru pri njegovom zaključivanju, naknadno nije izmijenjena primjenom odredaba Općih uvjeta o promjenjivosti naknade (pa tako niti primjenom dijela ugovorne odredbe koji je utvrđen ništetnim), a ništetnost tih odredaba ne povlači za sobom ništetnost cijelog ugovora koji je u preostalom dijelu valjan i obvezuje stranke. Zato je prvostupanjski sud pravilno utvrdio da tužitelj nema tražbinu prema tuženiku s osnove povrata stečenog po ništetnoj odredbi.

C.) U odnosu na odluku o tužbenom zahtjevu za povlačenje zadužnice s izravne naplate i njen povrat tužitelju

15. Tužitelj je kao dužnik izdao zadužnicu 21. travnja 2008. i ovjerio potpis odgovorne osobe dužnika (umješaka) kod javnog bilježnika (OV-5326/08 od 23. travnja 2008.) te dao suglasnost i neopozivo izjavio da se radi naplate tuženikove

tražbine u iznosu od 45.466,15 CHF u kunsnoj protuvrijednosti zajedno s ugovornom kamatom, zakonskom zateznom kamatom i ugovornim troškovima, koja je utemeljena na Ugovoru o leasingu, danom kad vjerovnik dostavi zadužnicu zaplijene svi njegovi računi i tuženiku izravno isplati taj iznos sve do potpunog namirenja. Tužitelj je kao dužnik izjavio suglasnost da vjerovnik pisanim nalogom sam odredi vrijeme dospijeca i dospjeli novčani iznos za koji će se provesti ovrha te da ta isprava ima učinak pravomoćnog rješenja o ovrsi kojim se zapljenjuje tražbina po svim dužnikovim računima i prenosi na vjerovnika radi naplate.

15.1. Nije sporno da je tuženik zadužnicu podnio na naplatu kod Raiffeisenbank Austria d.d. 16. prosinca 2009. radi naplate tražbine od 202.000,00 kn, potom 20. prosinca 2011. aktivirao zadužnicu kod FINA-e na iznos od 204.094,43 kn koja je u Očevidniku neizvršenih osnova za plaćanje evidentirana 16. prosinca 2009. na iznos glavnice od 56.950,68 kn, a potom 23. prosinca 2011. na iznos od 204.094,43 kn (podaci sadržani u očevidniku neizvršenih osnova od 11. kolovoza 2020.).

15.2. Nesporno je tuženik izjavom od 3. lipnja 2011. raskinuo ugovor, jer tužitelj nije podmirio više uzastopnih dospjelih rata niti je to učinio u ostavljenom primjerenom roku za ispunjenje obveza, čime dospijevaju na naplatu sve tražbine iz Ugovora. Izjava o raskidu dostavljena je tužitelju 7. lipnja 2011. Tuženik je Ugovorom o cesiji od 4. listopada 2017. svoje potraživanje prema tužitelju po tom ugovoru zajedno sa sporednim pravima ustupio društvu EOS MATRIX d.o.o., o čemu je tužitelj obaviješten 18. listopada 2017. U obavijesti o prijenosu potraživanja tuženik je ujedno obavijestio tužitelja da na dan 16. kolovoza 2017. dug iznosi 221.415,06 kn.

15.3. Od odlučnog značaja o tom dijelu tužbenog zahtjeva jesu tuženikov prigovor promašene pasivne legitimacije i tužiteljeva tvrdnja da je tražbina iz zadužnice u zastari pa da je tuženik izgubio pravo na naplatu, jer nije poduzimao radnje radi naplate tražbine iz te isprave. Ovaj sud je još u ranijoj odluci jasno izrazio shvaćanje kako o pravilnosti zaključka prvostupanjskog suda u odnosu na neosnovanost tuženikovog prigovora promašene pasivne legitimacije, tako i o neosnovanosti tužiteljeve tvrdnje o nastupu zastare tražbine iz zadužnice. Međutim, ranija je odluka i u tom dijelu vraćena na ponovno suđenje, jer je prethodno trebalo odlučiti o valjanost ugovora iz kojeg potječe tražbina čije je osiguranje dano zadužnicom.

15.4. Stoga se ponovljeno ističe da je prvostupanjski sud pravilno utvrdio neosnovanost prigovora promašene pasivne legitimacije, jer je u očevidniku FINE kao vjerovnik po zadužnici zaveden tuženik. Iz tog se razloga tužitelju ne može uskratiti pravo postavljanja zahtjeva prema tuženiku, a niti oduzeti pravni interes.

15.5. Neosnovano tužitelj ponovljeno ističe prigovor zastare. Prvostupanjski sud je utvrdio da je zadužnica sastavljena u formi privatne isprave na kojoj je javni bilježnik ovjerio potpis tužitelja kao dužnika i da se primjenjuje petogodišnji zastarni rok (pravno shvaćanje Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj Su-IV-4/18-17 od 19. studenoga 2018.).

15.6. Dostavom zadužnice na naplatu 16. prosinca 2009. kod Raiffeisenbank Austria d.d. prekinut je tijek zastare koji je ponovno počeo teći sljedeći dan. Zadužnica je ponovno aktivirana za naplatu 20. prosinca 2011. kod FINA-e čime je zastara prekinuta i počela iznova teći idući dan. Pritom se prvostupanjski sud pozvao i na činjenicu da je u međuvremenu pokrenut stečajni postupak nad tužiteljem St-1696/2011 koji nije otvoren (rješenje o otvaranju stečajnog postupka od 27. ožujka 2013. je 23. srpnja 2013. ukinuto, tuženik je 7. travnja 2013. prijavio tražbinu po tom ugovoru u iznosu od 206.837,39 kn).

15.7. Zastara nakon prekida počinje teći iznova i vrijeme koje je proteklo prije prekida se ne računa u zakonom određeni rok za zastaru. Kada je prekid zastare nastao podnošenjem tužbe ili pozivanjem u zaštitu, ili isticanjem prijeboja tražbine u sporu, odnosno prijavljivanjem tražbine u nekom drugom postupku, zastara počinje teći iznova od dana kad je spor okončan ili završen na neki drugi način (čl. 245. ZOO-a). Činjenica je da je tuženik najprije u prosincu 2009., a potom i u prosincu 2011. podnio na naplatu zadužnicu koju je tužitelj izdao 21. travnja 2008. radi osiguranja naplate tuženikove tražbine prema tužitelju. To iz razloga što tuženikova tražbina u vrijeme podnošenja zadužnice na naplatu Financijskoj agenciji nije bila podmirena, a tuženikovo potraživanje prema tužitelju nije bilo zastarjelo, jer otkad je tužitelj izdao zadužnicu i otkad je javni bilježnik ovjerio potpis tužitelja (dužnika) pa do podnošenja zadužnice na naplatu nije protekao petogodišnji rok iz čl. 225. ZOO-a. Zato podnošenje zadužnice na naplatu u svakom slučaju ima učinak prekida zastare koja počinje teći ispočetka, a podnošenje zadužnice na naplatu Fini (ili prije banci) predstavlja radnju kojom vjerovnik pokušava ostvariti tražbinu i takvom se radnjom zastara prekida. Trenutak podnošenja zadužnice kao osnove za plaćanje na naplatu FINA-i ključan je i za upis u Očevidnik osnova za plaćanje, ali i za redosljed izvršavanja osnova za plaćanje prema nalogima FINA-e. Eventualno povlačenje zadužnice s naplate značilo bi gubljenje redosljeda prvenstva u Očevidniku i onemogućavanje naplate. Pritom se ukazuje da niti nemogućnost naplate po zadužnici zbog nedostatka novčanih sredstava ne znači da je vjerovnik dužan zadužnicu povući s naplate, niti je to obveza iz ugovora o leasingu. Riječ je o postupku izravne naplate pred FINA-om na temelju zadužnice, u Očevidniku je tuženik naveden kao vjerovnik, a tužitelj bi mogao tražiti povlačenje zadužnice s naplate i njen povrat tek u slučaju ispunjenja tražbine, odnosno kad je tražbina iz zadužnice u cijelosti naplaćena. Dakle, u konkretnom slučaju nije došlo do namirenja vjerovnika niti do povlačenja zadužnice, a prekid zastare nastao podnošenjem zadužnice na naplatu (čl. 241. ZOO-a) još traje i zastarni rok nije počeo iznova teći (tako i Vrhovni sud Republike Hrvatske, Rev-441/2022, Rev-1027/2021).

16. Slijedom svega navedenoga, pobijana presuda je u odluci o tužbenom zahtjevu potvrđena, odbijanjem neosnovanih žalbi (čl. 368. st. 1. ZPP-a).

17. Odluka o parničnim troškovima donesena je djelomično nepravilnom primjenom materijalnog prava, na što žalbom tuženik upućuje.

17.1. Toj su se odluci protivili i tužitelj i umješlač koji u žalbi u tom dijelu navode da prvostupanjski sud nije odlučio o trošku tužitelja popisanom na ročištu od 25. travnja 2023. u iznosu od 703,43 EUR, smatrajući da je time počinjena bitna

povreda parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP-a. Međutim, propust suda odlučiti o dijelu zahtjeva stranke ne predstavlja povredu postupanja na način kako to tužitelj i umještač u žalbi upućuju, nego je sadržajno riječ o prijedlogu da se o tom zahtjevu donese dopunska odluka po čl. 347. ZPP-a, kao što se u žalbi uostalom i upućuje. Daljnjih žalbenih navoda u pogledu odluke o parničnim troškovima oni ne iznose, a granice ispitivanja te odluke propisane su odredbom čl. 365. st. 2. ZPP-a.

18. Što se tiče tuženikovog protivljenja odluci o parničnim troškovima, tuženik osnovano smatra da je prvostupanjski sud nepravilno vrednovao radnje poduzete po punomoćniku odvjetniku, kada je vrijednost boda od 15,00 kn primijenio samo na radnje poduzete nakon 5. studenoga 2022. Dakle, sporna je primjena odredbe Tbr. 48. st. 3. i odredba Tbr. 50. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika („Narodne novine“ broj: 142/12, 103/14, 118/14, 107/15, 37/22 i 126/22; dalje: OT), odnosno je li prvostupanjski sud kada je odlučivao o troškovima postupka trebao primijeniti OT i vrijednost boda koja je bila na snazi u vrijeme donošenja odluke o troškovima postupka ili onu vrijednost koja je bila na snazi u vrijeme poduzimanja svake pojedinačne radnje.

18.1. Prema Tbr. 48. st. 3. Odvjetničke tarife koja je u primjeni od 5. studenog 2022. („Narodne novine“ broj 126/22; dalje: OT/22) kada sud ili drugo tijelo odlučuje o nagradi troškova zastupanja na teret protivne strane, primjenjuje tarifu i vrijednost boda koja je na snazi u vrijeme donošenja odluke o trošku postupka. Odredbom Tbr. 50. OT/22 propisano je da vrijednost boda iznosi 15 kuna (1,99 EUR). Budući da je presuda u ovoj pravnoj stvari donesena u vrijeme kada je već bio na snazi OT/22, prvostupanjski je sud odluku o naknadi parničnih troškova trebao donijeti primjenom tarife i vrijednosti boda koja je bila na snazi u vrijeme donošenja odluke o trošku postupka (OT/22). To znači da je za radnje punomoćnika odvjetnika koje su poduzete i nakon i prije stupanja na snagu OT/22 tj. prije i nakon 5. studenog 2022., parnični trošak trebalo obračunati i dosuditi prema vrijednosti boda od 15,00 kn (1,99 EUR).

18.2. Vrhovni sud Republike Hrvatske u odluci Rev 562/2024 od 7. svibnja 2024. izrazio je pravno shvaćanje koje glasi: „Kada sud donosi odluku o naknadi parničnog troška nakon stupanja na snagu Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika („Narodne novine“ broj: 142/12, 103/14, 118/14, 107/15, 37/22 i 126/22) 5. studenog 2022. kojom je izmijenjena vrijednost boda koja od tada iznosi 15,00 kuna (1,99 eura), valja primijeniti tarifu i vrijednost boda koja je bila na snazi u vrijeme donošenja odluke o trošku postupka pa parničnoj stranci valja dosuditi parnični trošak prema vrijednosti boda od 15,00 kuna (1,99 eura) i za radnje koje su poduzete prije izmjene vrijednosti boda 5. studenog 2022., a ne prema vrijednosti boda od 10,00 kuna (1,33 eura).“ Prilikom odmjeravanja parničnog troška jednako pravno shvaćanje je primijenjeno i u odlukama Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj: Rev-940/2020 od 4. srpnja 2023. te Rev- 847/2021 od 13. veljače 2024.

18.3. To znači da tuženiku pripada naknada za radnje poduzete po punomoćniku odvjetniku po vrijednosti boda od 15,00 kn (1,99 EUR) po radnji, i to kako za radnje poduzete nakon 5. studenoga 2022., tako i za one radnje poduzete prije izmjene vrijednosti boda 5. studenoga 2022. Primjenom vrijednosti predmeta

spora za pojedinu radnju po punomoćniku odvjetniku u punoj vrijednosti tarife, tuženik ima pravo na 500 bodova. Prvostupanjski sud mu je za punu tarifu dosudio iznos od 5.000,00 kn (660,00 EUR) uz primjenu vrijednosti boda od 10,00 kn / 1,99 EUR za radnje poduzete do 5. studenoga 2022., a za radnje poduzete nakon toga dosudio mu je trošak primjenom vrijednosti boda od 15,00 kn (1,99 EUR). Međutim, pravilnom primjenom OT-a, tuženik ima pravo na 500 bodova primjenom vrijednosti boda od 15 kn / 1,99 EUR (što iznosi po punoj tarifi 7.500,00 kn tj. 995,00 EUR) i za radnje poduzete prije 5. studenoga 2022. Sukladno tome, uvažavajući radnje za koje je prvostupanjski sud priznao trošak za odvjetničko zastupanje tuženika (pri čemu se ne uzimaju u obzir: radnje za koje tuženiku trošak nije priznat; trošak sudskih pristojbi; radnje poduzete nakon 5. studenoga 2022. – tome se tuženik u žalbi nije usprotivio), ovaj sud utvrđuje da tužitelj ima pravo još i na iznos razlike od 1.256,25 EUR, s osnove manje priznatog troška uslijed nepravilne primjene vrijednosti boda po OT. Riječ je o sastavu dva podneska za koje mu je prvostupanjski sud umjesto iznosa od 995,00 EUR dosudio iznos od 660,00 EUR (17. siječnja 2022. i 6. svibnja 2022., Tbr. 8.1. OT), te o trošku zastupanja na ročištu 9. ožujka 2022. za što mu je prvostupanjski sud dosudio iznos od 660,00 EUR (Tbr. 9.1. OT) umjesto 995,00 EUR. Za sastav podneska od 30. kolovoza 2022. prvostupanjski sud mu je pravilno dosudio maksimalni iznos od 66,00 EUR po Tbr. 8.3 Tarife. Iznos razlike od 1.005,00 EUR (335,00 EUR za tri radnje) valja uvećati za pripadajuću razliku s osnove PDV-a od 251,25 EUR, pa mu sveukupno pripada još iznos od 1.256,25 EUR.

18.4. Stoga ovaj sud odluku o parničnim troškovima u dosuđujućem dijelu potvrđuje (čl. 368. st. 1. ZPP-a), a u dijelu kojim je tuženikov zahtjev za naknadu parničnih troškova odbijen preinačuje za iznos od 1.256,25 EUR (čl. 373. ZPP-a), dok je u preostalom dijelu za odbijeni tuženikov trošak u iznosu od 139,52 EUR odluka potvrđena (čl. 368. st. 2. ZPP-a).

18.5. Troškovi žalbenog postupka strankama ne pripadaju (čl. 155. i 166. ZPP-a). Tužitelj i umješac nemaju pravo na zahtijevani trošak pristojbe na žalbu u iznosu od 942,33 EUR, s obzirom na to da nisu ostvarili uspjeh u žalbenom postupku, a niti imaju pravo na naknadu pristojbe na odgovor na žalbu u iznosu od 235,58 EUR, jer to nije radnja nužna za vođenje ove parnice. Ovaj sud ne dosuđuje zahtijevani trošak za sastav žalbe ni tuženiku, u ukupnom iznosu od 2.026,51 EUR, jer njegov djelomični uspjeh sa žalbom u pogledu dijela odluke o parničnim troškovima, nije od utjecaja na njegov uspjeh s pravnim lijekom u odnosu na tužbeni zahtjev.

Zagreb, 12. lipnja 2024.

Predsjednik vijeća
Mirta Matić

Broj zapisa: **9-30868-d5f2d**

Kontrolni broj: **079c2-272bf-22de8**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:
CN=Mirta Matić, O=VISOKI TRGOVAČKI SUD REPUBLIKE HRVATSKE, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku,
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.